

KADINLARIN ÖZGÜRLEŞMESİNİN YOLU İŞÇİLEŞMEKTEN GEÇİYOR

31 Ocak 2021

Yıldırım Koç

Kemalist Devrim'in, Türkiye'nin milli demokratik devriminin en önemli hedeflerinden biri, kulluğa son verilmesidir. Kemalist Devrim öncesinde insanlar padişahın, halifenin, toprak ağalarının, aşiret reislerinin, şeyhlerin, din adamlarının kuluymdu. Kadınlar da erkeklere kulluk ediyordu. Kadınların erkek kulluğundan kurtuluşu öyle pek de kolay başarılabilir bir iş değildi. 1926 yılında Medeni Kanun'un kabulü bu doğrultuda atılmış çok önemli bir adımdı. Ancak bunun ekonomik altyapısı oluşturulmadan yalnızca hukuk düzenlemeleriyle bu sorunun köklü bir biçimde çözüme kavuşturulabilmesi mümkün değildi.

Kadının erkek kulluğundan kurtuluşunun yolu ekonomik bağımsızlığından, geçimini sağlamada kendi ayakları üzerinde durabilmesinden geçmektedir. Atatürk döneminde halkımızın yaklaşık yüzde 75'i köylerde yaşıyordu. Köylü kadın üreticidir; hayvanlara bakan, ineği, keçi ve koyunu sağıp peynir ve yoğurt yapan odur. Kadın tarlada yardımcıdır, sebze işiyle uğraşır. Diğer bir deyişle, köylü kadın, ailenin geçiminin sağlanmasına etkili bir biçimde katıldığından, ailede söz hakkına sahiptir. Köylü ailesinde kadının yeri, genellikle zannedildiğinden farklıdır; çok önemlidir.

1950'li yıllardan itibaren giderek hızlanan bir iç göç yaşandı. Bugün, mahalle adı verilmiş köylerde yaşayanlar da dikkate alındığında, kırsal nüfusun toplam nüfus içindeki payı yüzde 20'nin altına indi.

Köyden kente göçle birlikte, kadının ailenin geçimine katkısı azaldı. Köylü kadının çocukluktan itibaren yaşayarak öğrendiği tarımsal faaliyet kentte işe yaramadı. Köyden kente göçen kadınların çok az bölümü işyerlerinde işçi olarak çalıştı. Büyük çoğunluk eve kapandı; ailenin gelirini kazanan erkeğin hakimiyeti altına girdi; kullaştı.

Kadınların kulluktan kurtuluşunun yolu, ailenin geçimine katkıda bulunmasından geçiyor. Kadın, geçim açısından kocasına bağımlı ise, ailede erkeğin sözü geçer. Kadın da hayatını kazanabiliyorsa, erkeğin baskısına boyun eğmeme eğilimi, baskıya karşı direnme gücü artar. Günümüzde böyle bir süreç yaşanıyor. Kadınlarımız işçileşiyor ve işçileştikçe özgürleşiyor.

KADINLAR İŞÇİLEŞEREK ÖZGÜRLEŞİYOR

Bu gelişme öyle hemen gerçekleşmez; bir süreçtir. Önemli olan bu sürecin başlamış olmasıdır.

Türkiye'de kadın işçi sayısı hızla artıyor.

Sigortalı kadın işçi sayısı, Sosyal Güvenlik Kurumu verilerine göre, 2002 yılında 1 milyon 47 bindi. Bu sayı 2013 yılı Eylül ayında 3 milyon 181 bin oldu. SGK'nın 2020 yılı Ekim ayı verilerine göre, sigortalı kadın işçi sayısı 4,7 milyondur. Bu tarihte Türkiye'de zorunlu sigortalılık kapsamındaki tüm işçilerin toplam sayısı 15,4 milyondur. Bu sayısının 10,7 milyonu erkek, 4,7 milyonu kadındır.

Türkiye'deki kadın işçilerin sayısı bununla sınırlı değil.

Özellikle küçük işyerlerinde kaçak çalıştırılan onbinlerce kadın işçi var.

Evlere temizliğe, yaşlı ve çocuk bakımına giden onbinlerce kadın var. Bu kadınların giderek artan bölümü bir şirket tarafından istihdam edilip görevlendiriliyor.

Evlere parça başı ücret karşılığında üretim yapan, yasaya göre işçi sayılmasına rağmen, istatistiklerde gözükmeyen onbinlerce kadın işçi var.

Bu kadın işçilerin çok büyük bölümü de en temel haklarını bile bilmiyor ve eziliyor.

Özetle; kadın işçilerin sayısı hızla artıyor. Kadını, çağdaşlaşma düşmanlarının istediği biçimde bir cinsellik aracı ve çocuk doğurma makinesi haline getirmeye çalışanlar başarısız kalıyor. Başkasına ait bir işyerinde çalışarak ailenin geçimine katkıda bulunan kadının kulluktan kurtuluş süreci güçleniyor.

KADIN İŞÇİ SAYISINI NİÇİN ARTIYOR VE ARTACAK?

Hayat veya kapitalizmin gelişmesi yeni ihtiyaçlar ortaya çıkardı.

Sürekli reklamı yapılan yeni ürünler, ailenin gelirinin yetmemesine yol açtı.

Ailenin geçimini sağlayan erkeğin işten çıkarılması, aile gelirini düşürdü.

İhtiyacı artan ve geliri azalan ailenin kadını, ister istemez, işgücü piyasasına yönelmek zorunda kaldı. Artık tarımla uğraşamayacağına göre, bir işyerine girip, işgücünü satarak, geçimini sağlamaya çalıştı; işçileşti. İşçileştikçe de özgürleşti ve özgürleşiyor.

Ev işlerinde hayatı kolaylaştırıcı önemli gelişmeler de kadının evdeki yükünü azalttı.

İşçileşen kadın geleceğimizin güvencesidir.

Sınıf mücadelesinde kadınlar daha yürekli, daha kararlı, daha dayanıklıdır.

Türkiye işçi sınıfının safları, sayıları giderek artan kadınlarla daha da güçleniyor ve güçlenecek.

Burada herkese düşen görev, bu kadınların sınıf kimliğini vurgulamaktır.

Kemalist devrimden en çok yararlanan kesimlerden biri kadınlardır. Kadınlar, Kemalist devrimle erkeğin kulu olmaktan kurtulmuştu. Şimdi Kemalist devrime saldıranlar aynı zamanda kadınlara da saldırmaktadır.

Kadınların cumhuriyetin ve Kemalist devrimin kazanımlarını koruma mücadelesi, artık işçi kadınların sınıf mücadelesiyle bütünleştirilerek sürdürülmelidir.